

SKLEPI

Zadeva: Sklepi 61. seje Sveta EGP (Bruselj, 20. november 2025)

Enainšestdeseta seja Sveta EGP je potekala 20. novembra 2025 v Bruslju, predsedovala pa ji je islandska ministrica za zunanje zadeve Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir. Seje so se udeležili danska ministrica za evropske zadeve Marie Bjerre, ki je zastopala predsedstvo Sveta Evropske unije, norveški minister za zunanje zadeve Espen Barth Eide, lihtenštajnska ministrica za zunanje zadeve, okolje in kulturo Sabine Monauni ter predstavniki in predstavnice Evropske komisije in Evropske službe za zunanje delovanje.

Člani in članice Sveta EGP so razpravljali o splošnem delovanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (Sporazum EGP) ter opravili orientacijsko razpravo na temo „Agenda EU za poenostavitev in Sporazum EGP“.

Ukrajina

1. Člani in članice Sveta EGP so ob opozarjanju na svoje predhodne sklepe znova poudarili, da še naprej neomajno podpirajo neodvisnost, suverenost in ozemeljsko celovitost Ukrajine znotraj njenih mednarodno priznanih meja. Ob usklajevanju s podobno mislečimi partnerji in zavezniki bodo Ukrajini in njenemu prebivalstvu še naprej zagotavljali celovito politično, finančno, gospodarsko, humanitarno, vojaško in diplomatsko podporo.
2. Rusija je kljub vztrajnim ameriškim in evropskim diplomatskim prizadevanjem za mir ter pripravljenosti Ukrajine za njegovo vzpostavitev povečala intenzivnost raketnih napadov in napadov z brezpilotnimi zrakoplovi na Ukrajino, usmerjenih zlasti proti civilnemu prebivalstvu in civilni infrastrukturi, s čimer je pokazala, da nima resnične politične volje za prenehanje vojne agresije in sodelovanje v konstruktivnih mirovnih pogajanjih. Člani in članice Sveta EGP so ponovno odločno pozvali Rusijo, naj pristane na popolno, brezpogojno in takojšnjo prekinitev ognja, na katero je Ukrajina že pristala marca 2025, ter ponovno poudarili, da člani in članice Sveta EGP podpirajo celovit, pravičen in trajen mir v Ukrajini, utemeljen v načelih Ustanovne listine ZN in mednarodnem pravu. V zvezi s tem so opozorili na načela, določena 6. marca 2025, ki bi morala biti podlaga za mirovna pogajanja.
3. Člani in članice Sveta EGP bodo še naprej prispevali k prizadevanjem za mir, zlasti prek koalicije voljnih in v sodelovanju z Združenimi državami ter z intenzivnejšim ozaveščanjem na globalni ravni.

Sodelovanje v EGP

4. Svet EGP je poudaril stalen in vse večji pomen Sporazuma EGP, ki je temeljna podlaga za odnose med EU in državami Efte, ki so del EGP, zlasti v času geopolitične negotovosti, ter izpostavil pomen dvostebne strukture Sporazuma.
5. Priznal je, da države Efte, ki so del EGP, s sodelovanjem v odborih, strokovnih skupinah, študijah in agencijah ter s svojimi pripombami pozitivno prispevajo k procesu odločanja o zakonodaji in programih EU, ki so relevantni za EGP.
6. Svet EGP je prav tako priznal pozitiven prispevek Nadzornega organa Efte in Evropske komisije pri spremljanju skladnosti s Sporazumom EGP v vseh državah EGP.
7. Svet EGP je poudaril, da je pomembno, da so ministri in ministrice iz držav Efte, ki so del EGP, vabljeni na neformalna ministrska srečanja in ministrske konference na ravni EU, ki jih organizirajo predsedstva EU in so relevantni za sodelovanje teh držav na notranjem trgu. Trenutnemu danskemu in prihodnjim predsedstvom se je zahvalil za nadaljevanje te prakse.
8. Svet EGP je opozoril na pomen dobro delujočega notranjega trga za spodbujanje pogojev za gospodarsko rast in ustvarjanje novih delovnih mest po vsej Evropi. Izpostavil je koristi, ki jih štiri svoboščine ter enaki in pošteni konkurenčni pogoji prinašajo za podjetja, ter poudaril, da pravila notranjega trga spodbujajo inovacije, konkurenčnost in trgovino.
9. Svet EGP se je strinjal, da je treba dodatno okrepiti prizadevanja za boljše komuniciranje v zvezi s Sporazumom EGP in njegovimi koristmi za državljane in državljanke ter podjetja. Poudaril je, da je boljše poznavanje Sporazuma EGP na vseh ravneh v celotnem EGP v interesu vseh pogodbenic in dobrega delovanja notranjega trga. Svet EGP je v ta namen pozval države EGP, naj zagotovijo hiter in enostaven dostop do informacij o tem sporazumu.

10. Svet EGP se je ob priznavanju pomembne vloge parlamentarnega sodelovanja ter sodelovanja med ekonomskimi in socialnimi partnerji seznanil z resolucijo Skupnega parlamentarnega odbora EGP o letnem poročilu Skupnega odbora EGP o delovanju Sporazuma EGP za leto 2024, sprejeto po 63. seji 25. maja 2025 v Akureyriju.

Politični dialog

11. Svet EGP je priznal, da je tesno partnerstvo med EU in državami Efte, ki so del EGP, najboljše zagotovilo za dolgoročno skupno blaginjo in stabilnost. Ta povezanost je prispevala k oblikovanju Evrope, ki temelji na miru, demokraciji, pravni državi in človekovih pravicah. Svet EGP je pozdravil politični dialog na ministrski ravni med visoko predstavnico Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko ter zunanjima ministricama oziroma ministrom Islandije, Lihtenštajna in Norveške, v okviru katerega so udeleženci in udeleženke neformalno izmenjali mnenja o aktualnih zunanjepolitičnih zadevah skupnega interesa, kot so Ukrajina/Rusija, čezatlantski odnosi in Bližnji vzhod, pri čemer je poudaril, da je treba k političnim dialogom, ki potekajo v okviru sej delovnih skupin Sveta EU, še naprej vabiti uradnike in uradnice iz držav Efte, ki so del EGP.

Vključitev aktov EU, ki so relevantni za EGP

12. Svet EGP se je seznanil s poročilom o napredku, ki ga je pripravil Skupni odbor EGP, ter izrazil zadovoljstvo z delom tega odbora pri zagotavljanju neprekinjenega uspešnega upravljanja in dobrega delovanja Sporazuma EGP.
13. Svet EGP je pohvalil tekoče delo za zmanjšanje števila aktov EU, ki jih je še treba vključiti v Sporazum EGP, in pomemben napredek, ki je bil zaradi skupnih prizadevanj institucij EU in držav Efte, ki so del EGP, dosežen v letu 2025. Vendar je ugotovil, da je zaostanek še vedno velik, in poudaril, da si je treba še naprej prizadevati za nadaljevanje tesnega sodelovanja pri zadevah, ki so že dlje časa nerešene, da bi zagotovili pravno varnost in homogenost v EGP. Poudaril je tudi, da je zelo pomembno zagotoviti pravočasen prenos pravnega reda EU v nacionalne pravne sisteme.

Gospodarska varnost in konkurenčnost notranjega trga

14. Svet EGP je poudaril, da se zaveda trenutnih izzivov, s katerimi se sooča mednarodna trgovina v času, ko so svetovne dobavne verige pod pritiskom, ter ponovno potrdil svojo zavezanost odprti, pravični in trajnostni trgovini ter na pravih temelječem trgovinskem odnosom.
15. Svet EGP je poleg tega poudaril pomen notranjega trga pri zagotavljanju konkurenčnosti, strateške avtonomije ob hkratnem ohranjanju odprtega gospodarstva, gospodarske varnosti, odpornosti, prehranske varnosti in industrijske prenove Evrope ter njene trdne vodilne vloge na področju tehnologije in njene privlačnosti kot poslovne lokacije. EU in države Efte, ki so del EGP, imajo skupni interes, da ob nadaljnjem razvoju novih politik in pobud zagotavljajo dobro delujoč notranji trg in ohranjajo enake konkurenčne pogoje na svetovni ravni in na enotnem trgu, da bi se lahko spopadle s trenutnimi geopolitičnimi izzivi na področjih, kot so svetovna konkurenca, podnebne spremembe, dvojni zeleni in digitalni prehod, strateške odvisnosti ter tveganja v dobavnih verigah v strateških sektorjih.
16. Svet EGP je poudaril pomen zagotavljanja inovacijam in podjetjem prijaznega okolja, da bi okrepili konkurenčnost v celotnem EGP, in opozoril na pomen zmanjšanja strateških odvisnosti v občutljivih sektorjih ter poenostavitve regulativnih postopkov. Pozdravil je prizadevanja za poenostavitev pravil in zmanjšanje nepotrebnih upravnih bremen z zakonodajnimi in nezakonodajnimi pobudami, tudi s predlogi omnibus, saj so ti še posebej pomembni za mala in srednja podjetja (MSP), ki predstavljajo veliko večino podjetij v EGP.
17. Svet EGP je poudaril pomen tesnega sodelovanja med EU in državami Efte, ki so del EGP, za povečanje gospodarske varnosti in odpornosti ter zagotovitev in krepitev dobavnih verig z diverzifikacijo oskrbe in krepitev proizvodnih zmogljivosti na notranjem trgu, zlasti na področju brezemisijских in nizkoemisijских tehnologij v skladu z odstavkom 28 prvega pregleda globalnega stanja v okviru Pariškega sporazuma, pa tudi na področju čipov in kritičnih surovin. V ospredju gospodarske varnosti v EGP bi moralo biti spodbujanje konkurenčnosti v celotnem EGP in zagotavljanje zaščite pred skupnimi tveganji za gospodarsko varnost ter partnerstvo z drugimi državami s skupnimi interesi.

18. Svet EGP je potrdil, da so v strateški agendi EU za obdobje 2024–2029 ustrezno obravnavani skupni izzivi držav EGP. Pozdravil je prizadevanja za razvoj bolj povezanega in odpornejšega notranjega trga, ki lahko prispeva k razvoju ključnih prihodnjih tehnologij in dolgoročni konkurenčnosti Evrope, ter izrazil zadovoljstvo glede prizadevanj za ohranitev močne in varne Evrope.

Podnebne spremembe, biotska raznovrstnost in zeleni prehod

19. Svet EGP se je strinjal, da so za zagotovitev prehoda na trajnostno, socialno pravično, podnebno nevtralnno in okolju prijazno prihodnost potrebni nadaljnje visoke ambicije, skupna prizadevanja in čim hitrejša ukrepanja. Pozval je k pravičnemu, urejenemu in poštenemu prehodu s fosilnih goriv v energetskih sistemih v skladu s ciljem 1,5 °C in s tem k pospešenemu ukrepanju v tem kritičnem desetletju, da bi najpozneje do leta 2050 dosegli ničelno stopnjo neto emisij v skladu z najboljšimi razpoložljivimi znanstvenimi dognanji. Ob upoštevanju potenciala EGP je ponovno pozval k potrojitvi zmogljivosti za energijo iz obnovljivih virov na svetovni ravni in podvojitvi povprečne svetovne letne stopnje izboljšanja energetske učinkovitosti do leta 2030 ter pospežitvi brezemisijskih in nizkoemisijskih tehnologij. Pozdravil je prizadevanja EU za zagotovitev konkurenčnosti in razogljivenja evropske industrije.
20. Svet EGP je priznal pomen zanesljive, cenovno dostopne in trajnostne oskrbe z energijo ter zaščite evropske energetske infrastrukture pred hibridnimi in drugimi grožnjami. Poudaril je, da bi morala celostna in tehnološko nevtralna strategija za razogljivenje in konkurenčnost zagotoviti predvidljivost za industrijo ter si prizadevati za privabljanje, širitev in ohranjanje podjetij v Evropi.
21. Svet EGP se zaveda, da ima vojna agresija Rusije proti Ukrajini škodljive posledice za energetske sektor v Evropi, in je seznanjen z doseženim napredkom pri izvajanju načrta Evropske komisije REPowerEU. Seznanil se je z nedavno objavo časovnega načrta EU za postopno opuščanje ruskih fosilnih goriv, katerega namen je zmanjšanje odvisnosti od ruskih fosilnih goriv.

22. Svet EGP je poudaril ključno vlogo oblikovanja cen ogljika pri zelenem prehodu ter nadaljnega sodelovanja med EU in državami Efte, ki so del EGP, pri razvoju sistema EU za trgovanje z emisijami. Pozdravil je tekoče delo v zvezi z vključitvijo držav Efte, ki so del EGP, v mehanizem za ogljično prilagoditev na mejah. Poleg tega je poudaril, da so potrebni učinkoviti ukrepi za zagotovitev verodostojnosti podatkov o emisijah in nadaljnja prizadevanja za zagotovitev zanesljivosti podatkov tretjih držav.
23. Svet EGP se je seznanil s svežnjem o vojaški mobilnosti ter poudaril pomen zagotavljanja tesnega sodelovanja v zvezi z vidiki svežnja, ki bi lahko zadevali države Efte, ki so del EGP, in Sporazum EGP.
24. Ker je promet velik vir emisij v Evropi, je Svet EGP ponovno poudaril, da morajo države EGP sodelovati za razvoj trajnostnega, konkurenčnega in odpornega prometnega sektorja. Še naprej bi bilo treba velik poudarek namenjati zelenemu ladijskemu prometu in zelenemu letalstvu ter letališki in pristaniški infrastrukturi. Svet EGP je izpostavil pospešitev prehoda na trajnostne načine prevoza in trajnostna goriva po vsem EGP ob hkratnem ohranjanju povezljivosti oddaljenih območij, vključno z otoškimi državami in najbolj oddaljenimi regijami, in zagotavljanju pravičnega prehoda. Za prehod na trajnostna goriva je treba povpraševanje uskladiti z zanesljivo in nadgradljivo ponudbo, hkrati pa izkoristiti nastajajoče tehnologije za pospešitev učinkovitega razogljičenja. Krepitev odpornosti z inovacijami, prožnimi mehanizmi za zagotavljanje skladnosti in naložbami v trajnostno infrastrukturo je bistvena za zaščito trgovinskih tokov. Ključnega pomena sta tudi izboljšanje železniških zmogljivosti in zmanjšanje emisij iz cestnega tovornega prometa.
25. Svet EGP je poudaril, da je trdno odločen okrepiti prizadevanja za boj proti podnebnim spremembam, za trajnostni energetski prehod ter nadaljnje varstvo našega naravnega sveta in spodbujanje našega krožnega gospodarstva na vseh področjih, da bi povečali našo konkurenčnost. Poudaril je pomen nadaljnega tesnega sodelovanja med EU in državami Efte, ki so del EGP, pri doseganju njihovih podnebnih ciljev in ciljev glede biotske raznovrstnosti ter pri uresničevanju ciljev Pariškega sporazuma in Kunminško-montrealskega okvira za biotsko raznovrstnost.

Strinjal se je, da je ključno obravnavati izgubo biotske raznovrstnosti, in opozoril na cilj EU glede ničelnega onesnaževanja ter na to, da je sodelovanje v smeri čistejše Evrope in okolja brez strupov bistven del teh prizadevanj. Poudaril je pomen regulativnega usklajevanja na področju krožnega gospodarstva in izpostavil potrebo po okrepitvi odpornosti v zvezi z vodo v vseh sektorjih.

26. Ob priznavanju, da podnebne spremembe in izguba biotske raznovrstnosti predstavljajo svetovni izziv, je Svet EGP znova poudaril, da je v celoti zavezan izvajanju Agende ZN 2030 ter Pariškega sporazuma in Kunminško-montrealskega svetovnega okvira za biotsko raznovrstnost, ki so večstranski instrumenti in so bistvenega pomena pri urejanju svetovnega ukrepanja proti podnebnim spremembam in izgubi biotske raznovrstnosti. Ob upoštevanju rezultatov 28. in 29. zasedanja Konference pogodbenic Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja je poudaril, da je treba še naprej krepiti globalne ambicije v okviru Pariškega sporazuma. Zato je pozdravil sporočilo o nacionalno določenih prispevkih za obdobje po letu 2030 in pozval vse pogodbenice, ki še niso predložile svojih nacionalno določenih prispevkov, naj to nemudoma storijo. Poudaril je, da bi morali nacionalno določeni prispevki za obdobje po letu 2030 temeljiti na prvem pregledu globalnega stanja, odražati napredek in najvišje možne ambicije ter bi morali biti usklajeni s poteki emisij, ki globalno segrevanje omejujejo na 1,5 °C, in z najboljšimi razpoložljivimi znanstvenimi dognanji, ob upoštevanju različnih nacionalnih okoliščin, morali pa bi tudi vključevati cilje absolutnega zmanjšanja emisij v celotnem gospodarstvu, ki zajemajo vse toplogredne pline, sektorje in kategorije, ter prikazati, kako pogodbenice izvajajo prvi pregled globalnega stanja. Poudaril je, da morajo države določiti in/ali pospešiti svoje cilje glede neto ničelnih emisij toplogrednih plinov ter nadaljevati ambiciozen dialog s ključnimi podobno mislečimi partnerji. Poleg tega se je seznanil z željo Evrope, da ohrani vodilno vlogo pri izpolnjevanju mednarodnih zavez na področju biotske raznovrstnosti, zlasti tistih iz Kunminško-montrealskega svetovnega okvira za biotsko raznovrstnost. Ob upoštevanju izida 16. konference pogodbenic Konvencije OZN o biološki raznovrstnosti je poudaril, da morajo vse pogodbenice posodobiti ali revidirati svoje nacionalne strategije in akcijske načrte za biotsko raznovrstnost, da bi nemudoma obravnavale neposredne in posredne vzroke za izgubo biotske raznovrstnosti.

Digitalna preobrazba

27. Svet EGP je izpostavil, da so varovanje svobode in pluralnosti medijev, uredniška neodvisnost in zaščita novinarjev ključnega pomena za dobro delujočo demokratično družbo v digitalni dobi, tako kot spoštovanje v ustrezni zakonodaji EU določenih ključnih vrednot, vključno s podporo neodvisnim medijem in njihovim financiranjem.
28. Svet EGP je poudaril, da je tesno sodelovanje med državami EGP izjemno pomembno za zagotovitev konkurenčne, pravične in odporne digitalne preobrazbe ter za to, da Evropa postane vodilna v svetu na področju strateških digitalnih tehnologij. Poudaril je tudi, da je zaščita integritete in odpornosti digitalne infrastrukture in storitev bistvena za zaščito naših demokratičnih družb in uveljavljanja naših evropskih vrednot.
29. Svet EGP, ki se zaveda, da je treba pospešiti uvajanje umetne inteligence v industriji ter malih in srednjih podjetjih, pa tudi v skladu z izjavo o vključujoči in trajnostni umetni inteligenci za ljudi in planet, dogovorjeno 11. februarja 2025 v Parizu, je podprl predlagano strategijo za uporabo umetne inteligence ter pozval k tesnemu sodelovanju organov, industrije in civilne družbe iz držav EGP pri njenem izvajanju. Hkrati je poudaril, da si je treba zaradi čim večje družbene in inovacijske vrednosti podatkov še naprej prizadevati za vzpostavitev resnične evropske podatkovne unije, med drugim s poenostavitvijo usklajevanja z obstoječo zakonodajo in izboljšanjem upravljanja podatkov.
30. Svet EGP je poudaril pomen prihodnje vključitve akta o digitalnih storitvah in akta o digitalnih trgih v Sporazum EGP. Zavedajoč se potencialnih ekonomskih, okoljskih in socialnih koristi, ki jih prinaša umetna inteligenca, je poleg tega priznal, da je pomembno, da se z aktom o umetni inteligenci vzpostavi skupen regulativni okvir za umetno inteligenco v Evropi ter zagotovi, da so sistemi umetne inteligence, ki so dani na notranji trg in se uporabljajo v EGP, varni, zaupanja vredni in etični ter spoštujejo temeljne pravice, evropske vrednote in etična načela.

31. Svet EGP se je seznanil s pomenom krepitve kibernetске varnosti ter zaščite ljudi, institucij in kritične infrastrukture pred hibridnimi grožnjami. Pozdravil je sporočilo Komisije o evropskem akcijskem načrtu za kibernetско varnost bolnišnic in izvajalcev zdravstvenih dejavnosti ter akt EU o kibernetски solidarnosti in akt o kibernetски odpornosti ter pozval pogodbenice Sporazuma EGP, naj še naprej tesno sodelujejo, da bi poglobile sodelovanje ter s tem povečale odpornost notranjega trga in preprečile kibernetске grožnje.
32. Svet EGP je priznal pomen krepitve evropskega polprevodniškega ekosistema s sprejetjem evropskega akta o čipih, in sicer z diverzifikacijo oskrbovalnih verig, ohranjanjem vodilnega položaja na področju tehnologije in razvojem proizvodnih zmogljivosti ter z nadaljnjimi ambicijami v aktu o čipih 2.0.

Socialna razsežnost

33. Svet EGP je poudaril pomen socialne razsežnosti v Sporazumu EGP, ki zajema vprašanja, povezana z delovnim pravom, zdravjem in varnostjo pri delu ter enakostjo spolov. Priznal je pomen pravičnih in dobro delujočih trgov dela in sistemov socialnega varstva ter večje udeležbe na trgu dela in zagotavljanja dobrega ujemanja med spretnostmi in potrebami trga dela, saj je to ključnega pomena za doseganje pravične, zelene in digitalne preobrazbe ter krepitev konkurenčnosti notranjega trga.
34. Svet EGP je izpostavil pomen zagotavljanja socialne zaščite, enakih možnosti in poštenih delovnih pogojev ter pozdravil napredek, dosežen pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic, ki je okvir za izgradnjo bolj vključujoče, odporne in konkurenčne Evrope.

Sodelovanje na področju zdravja

35. Svet EGP je seznanjen s strateškimi spoznanji, pridobljenimi pri pripravljenosti in odzivanju na izredne zdravstvene razmere v EGP med pandemijo COVID-19. Celovitost notranjega trga in nemoteno delovanje Sporazuma EGP ostajata ključni prednostni nalogi v tem okviru. Svet EGP je poudaril pomen oblikovanja evropske zdravstvene unije in z zanimanjem pričakuje tesnejše sodelovanje med EU in državami Efte, ki so del EGP, pri pripravljenosti in odzivanju na področju zdravja. Seznanil se je tudi s predlogom uredbe na področju kritičnih zdravil, s katero naj bi omogočili odpornejše dobavne verige in okrepili evropske proizvodne zmogljivosti. Poudaril je tudi, da z zanimanjem pričakuje nadaljnji napredek glede reforme farmacevtske zakonodaje EU, ki obravnava vprašanje pravočasnega in pravičnega dostopa do varnih, učinkovitih in cenovno dostopnih zdravil, zanesljivost preskrbe z zdravili ter zagotavljanje privlačnega in inovacijam prijaznega okolja za raziskave, naložbe, razvoj in proizvodnjo zdravil v Evropi, pa tudi ukrepe za obravnavanje redkih bolezni in antimikrobične odpornosti.
36. Svet EGP je izpostavil pomen krepitev ukrepov EU na področju oskrbe in duševnega zdravja ter nadaljnje krepitev zmogljivosti in odpornosti zdravstvenih sistemov, vključno z odpornostjo proti podnebnim spremembam, zlasti na področjih, pri katerih je pandemija razkrila pomanjkljivosti.

Programi in agencije EU

37. Svet EGP je ob priznavanju prispevka programov EU k oblikovanju bolj zelene, bolj digitalne in odporne Evrope poudaril pomen sodelovanja držav Efte, ki so del EGP, v raznih programih EU v obdobju 2021–2027 in priznal njihov znaten finančni prispevek k tem programom.
38. Svet EGP je poudaril, da člen 78 Sporazuma EGP določa, da pogodbenice okrepijo in razširijo sodelovanje na več področjih, za katera ne veljajo štiri temeljne svobode. Države Efte, ki so del EGP, bi morale imeti dostop do vseh delov programov, v katerih sodelujejo. Svet EGP je poudaril pomen krepitev varnosti raziskav in pozval pogodbenice, naj v zvezi s tem tesno sodelujejo, tudi z uporabo obvladovanja tveganja in drugih ustreznih ukrepov.

Sporazum vsem svojim članicam zagotavlja enake pravice in obveznosti, za njegovo dobro delovanje pa je bistveno, da se ta načela spoštujejo. Svet EGP je zlasti spodbudil vse izvajalske organe na evropski in nacionalni ravni, naj oglašujejo in spodbujajo priložnosti za partnerstvo po vsem EGP ter zagotovijo, da bodo vsi akterji, ki sodelujejo v programih EU, v celoti seznanjeni s pravicami in obveznostmi držav Efte, ki so del EGP.

39. Svet EGP je poudaril, da je široko sodelovanje na področju vesolja ključno za krepitev evropske industrijske baze ter ohranitev celovitosti in dobrega delovanja notranjega trga. Seznanil se je s trenutnimi razpravami o sodelovanju držav Efte, ki so del EGP, v programu za varno povezljivost in predlogom akta EU o vesolju.
40. Svet EGP je brez poseganja v prihodnja pogajanja na ravni EU o večletnem finančnem okviru pozval k stalnemu dialogu o pripravah na programsko obdobje po letu 2027, da bi zagotovili čimprejšnjo vključitev novih programskih predpisov v Sporazum EGP, pri čemer je treba upoštevati, da sodelovanje držav Efte, ki so del EGP, izhaja iz določb Sporazuma EGP. Poleg tega je izpostavil pomen zagotavljanja tesnega sodelovanja med državami Efte, ki so del EGP, in Evropsko unijo pri oblikovanju prihodnjih programov EU v skladu s Sporazumom EGP.
41. Svet EGP je poudaril pomen prihodnje vključitve svežnja EU za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma (AML/CFT) v Sporazum EGP, da bi prispevali k boju proti pranju denarja in financiranju terorizma.

Finančni mehanizmi

42. Svet EGP je opozoril, da Sporazum EGP določa sodelovanje držav Efte, ki so del EGP, na notranjem trgu, ter v zvezi s tem tudi, da države Efte, ki so del EGP, prek finančnih mehanizmov EGP in Norveške prispevajo k zmanjševanju socialnih in gospodarskih neskladij v EGP v korist pogodbenic, z namenom spodbujanja stalne in uravnotežene krepitve trgovinskih in gospodarskih odnosov med vsemi pogodbenicami Sporazuma EGP v skladu s členom 115 Sporazuma EGP.
43. Svet EGP je pozdravil, da sta 1. avgusta 2025 začela veljati sporazum o finančnem mehanizmu EGP za obdobje od maja 2021 do aprila 2028 med Islandijo, Lihtenštajnom, Norveško in EU ter sporazum med Norveško in EU o norveškem finančnem mehanizmu za obdobje od maja 2021 do aprila 2028.
44. Da bi se finančna mehanizma za obdobje od maja 2021 do aprila 2028 uspešno izvajala, je Svet EGP pozdravil sklenitev dvostranskih memorandumov o soglasju in sporazumov o programih med državami Efte, ki so del EGP, in nekaterimi državami upravičenkami ter z zadovoljstvom pričakuje hitro sklenitev dvostranskih memorandumov o soglasju z vsemi državami upravičenkami, da bi določili jasen okvir in časovnico za učinkovito in pravočasno izvrševanje sredstev, kar bo prispevalo k dogovorjenim tematskim prednostnim nalogam, evropskemu zelenemu prehodu, demokraciji, pravni državi in človekovim pravicam ter socialnemu vključevanju in odpornosti.
45. Svet EGP je poudaril, da bodo pogodbenice v skladu s členom 10 Protokola 38D preučile potrebo po odpravi gospodarskih in socialnih neskladij v Evropskem gospodarskem prostoru in na podlagi te ocene začele prihodnja pogajanja o naslednjih finančnih mehanizmih precej pred koncem finančnih mehanizmov za obdobje 2021–2028, da bi se izognili vrzelim pri izvajanju ter omogočili učinkovito in uspešno načrtovanje prihodnje perspektive financiranja.

Ribištvo in dostop do trga za ribe in ribiške proizvode

46. Svet EGP se je seznanil z začetkom veljavnosti dveh dodatnih protokolov k dvostranskima sporazumoma EU z Islandijo in Norveško, ki določata tarifne kvote za uvoz nekaterih rib in ribiških proizvodov s poreklom iz teh držav na trg EU do aprila 2028.
47. Člani in članice Sveta EGP so z obžalovanjem ugotovili, da se je stanje staleža skuše v severovzhodnem Atlantiku močno poslabšalo, ter poudarili, kako pomembno je pravočasno doseči celovit sporazum o delitvi.
48. Svet EGP je ponovno potrdil tudi zaveze iz Protokola 9 k Sporazumu EGP o trgovini z ribami in drugimi morskimi proizvodi.
49. Člani in članice Sveta EGP so poudarili velik pomen konstruktivnega sodelovanja na področju ribištva, ki bi moralo biti uravnoteženo in vzajemno koristno, zlasti kar zadeva trajnostno upravljanje staležev skupnega interesa.
50. Člani in članice Sveta EGP so poudarili, da je treba še naprej obravnavati odprta vprašanja ribiške politike z namenom njihovega reševanja ter da so pomembni dvostranski dialogi na področju upravljanja ribištva in da so potrebni sporazumi o dogovorih o delitvi med EU in zadevnimi državami Efte, ki so del EGP.

Trgovina s kmetijskimi proizvodi

51. Svet EGP je opozoril na zavezo pogodbenic v skladu s členom 19 Sporazuma EGP in pogodbenice pozval, naj nadaljujejo dialog za pregled pogojev trgovine s kmetijskimi proizvodi, da bi dosegli postopno liberalizacijo v okviru zadevnih kmetijskih politik. Pogodbenice je spodbudil k temu, naj opravijo nov pregled trgovinskega režima za predelane kmetijske proizvode v okviru člena 2(2) in člena 6 Protokola 3 k Sporazumu EGP, da bi dodatno spodbujale trgovino na tem področju.